

ההסתדרות

חודש

ההתאפקות

בקומה החמישית של בניין הוועד הפועל, בלישכתו של המזכיר הכללי, חל שינוי בסיגנון. היה זה אחרי שיועציו הקרובים של יצחק בן-אהרון שיכנעו אותו להכריז על "חודש ההתאפקות". במשך חודש זה יימנע מלפתוח הזיתות

לקראת רפובליקה פלסטינית

בעל-הבית החדש

ראשון הגיע עראפאת, לבוש חאקי ולראשו הכפיה המנומרת שחור-לבן. הוא שבע חיר-כיס, התנהג כמנצה, לחץ ידי השגרירים ונעמד לפני המצלמות. כעבור עשר דקות הגיע חוסיין, במדי מארשאל של חיל האוויר. כל הנוכחים רצו לעבר המלך, מי לחוץ את ידו, מי לנשקה. רק עראפאת נשאר ער מן על מקומו, מתוח ונוקשה. המלך ניגש אליו, הצדיע לו והשניים התיישבו בשני קצותיה של טפה.

ליד שולחן החתימה התיישב ראש ממשלת תוניסיה באמצע, כששני היריבים לימינו ולשמאלו. חוסיין חיך במבוכה. ידו רעדה כבואו לחתום. כי-זו הפעם הראה שונה נאלץ לחתום על מיסמך הי מבטל את ריבונותו על הממלכה,

ממלכה ההאשמית זומה לחברה פושטת-רגל: השליטה בה נמסרה לכונסי נכסים, שתפקידו לפקח על פירוקה בצורה מסודרת. כונסי-הנכסים הוא הליגה הערבית; הושה העיקרי הם הפלסטינים.

עד כמה גדולות ורציניות הביעותיו של נושה זה, הכירו אפילו האמריקאים שהם בעלי-החסות על המלך חוסיין. מזה שלושה שבועות זורמות כמויות אדירות של נשק והחמושה, כרכבת אחיד אמריקאית.

אלא שיוחד עם אספקת הנשק, יורו האמריקאים כגז ישרי בחזי סייך עצמו. הם הודיעו כי הם רוי אים בפלסטינים בעל-יזכות בממדי לבנה הירדנית, רמזו כי יראו בעין יונה הקמתה של מדינה פלסטינית בגדה המערבית. מוכל מקום, יהיו

חוסיין ועראפאת אחרי ההסכם

מוכנים להכיר ברפובליקה פלסטינית, אם זו תוקם על הריסותיה של הממלכה ההאשמית.

על הממלכה ההאשמית.

תמה כבעלי-הבית בירדה, או לפחות כי יורשים אשר קצרה רוחם לקבל את הירי שיה ליידיהם. על כך מלמד מעמד חתימת ההסכם האחרון בין המלך חוסיין לבין יאסר עראפאת.

המלך מצדיע

לעראפאת

כילא כמו ההסכים הקודמים, שנחתמו בסיטונות במשרדי ראש-הממשלה בעמאן, נחתם ההסכם האחרון בשגרירות תוניס — כיאה למיפגש בין שני אויבים על אדמה גייסראלית. הינחה את המאורע ראש ממשלת תוניסיה, באהי לאדגאם, בשם ראשי המדינות הערביות.

לקראת מעמד זה עמל במשך 15 יום. הוא התאמן עד כדי כך, ששלוש שעות לפני החתימה חש נרע ומקורביו שישנו שגם הוא ימות מהתקף-לב בגלל הבעייה הי פלסטינית, כפי שקרה לעבד-אלי נאצר לפניו.

פעם בשנה. מועד הבחינה הבאה הוא ה-1 בינואר 1971. באיתו מועד יקבלו השכירים תוספת-יוקר, כדי לפצותם על ההתייקרויות שיהולו עד אז. חלק מעיסקת-החבייה ה-1 מפורסמת.

אלא שבניגוד לכל כללי העיסקה, חלה השתוללות מחירים מעל ומעבר להעלאות הישירות של המיסים. בחודשים האחרונים התקרבה האמרת המחירים לכדי 7%. על חלק מהתייקרות זו לפחות דרש בן-אהרון פיצוי מידי. ולא לבעלי ההכנסות הנמוכות בלבד, כי אם לבעלי ההכנסות הגבוהות יותר, שממלא היו קירבנו העיקרי של המיסוי החדש.

מול התנגדותו של פינחס ספיר הצליח בן-אהרון לקדם את עניינו רק צעד קטן: הוועדה הכלכלית של המערך הקימה ועדה מצומצמת שתשמע את דרישות בן-אהרון ואת עמדת האוצר, תגיש את המלצותיה למפלגה.

מה לעשות בירורים? באיוו מידה יכול בן-אהרון לומר שהוא מדבר בשם ההסתדרות במערכתו זו? הוא עצמו הצהיר: "אני מייצג את ההסתדרות."

ייתכן שהוא נישען על המוני השכירים, ועל ועדי-העובדים שלהם. אולם זהו כוח שאינו בא לידי ביטוי מוגדר במסודות ההסתדרות. הוועד הפועל מורכב כמעט רק מעסקנים; הוועדה המרכזת היא מסגרת בה מיוצגים האינטרסים הגדולים — לא הפועל הקטן. ספק אם גישתו הישירה של בן-אהרון אל ועדי-העובדים הספיקה כבר לגבש סביבו תמיכה שורשית מכרעת. ואילו בוועדה המרכזת הוא מצא את עצמו בש" בוועת האחרונים עומד דווקא מול חברי-למערך, הנוטים לספיר יותר מאשר לו.

יריבות פנימית זו נבעת, בחלקה, מעמדות כלכליות מנוגדות. מנהל חברת העובדים אשר יולין, למשל, חושב כמעמיד ולא כנוציג-עובדים. אבל במידה ניכרת גובעת היריבות מטעמים אישיים.

כי בשנת כהונתו כמזכיר כללי, לא התאמן בן-אהרון לחבב את עצמו אפילו על סביבתו המיידית בהנהגה המעשית של ההסתדרות.

הוא סוסי-עבודה המתחיל את יומו בשבוקר ומסיימו קרוב לחצות. תמיד בוער לו, תמיד חבל לו על זמן ההולך לאיבוד. כאשר הוא מקבל משהו לשיחה — ויהיה זה אחד מגדולי המדינה — הוא מדדף בניירות המונחים לפניו. הוא מסוגל לכ" טוב מכתבים שלמים, בזמן שבן-שיחו מדבר.

לא פעם נעלב המבקר, ובן-אהרון חייב להרגיעו כי אכן שמע כל מילה שאמר. לפעמים הוא חוזר על משפטים שלמים, כדי לשכנע את אורחו שאמנם שמע את דבריו. ההסבר הפשוט הוא, כי בן-אהרון אינו יודע מה לעשות עם ידיו, ומחפש להן בלי משים תעסוקה.

שתי הרהרות בודד? מה דוחף את האיש? גם יריביו המושבעים אינם טוענים כי הוא שואף לקאריירה שלטונית. הם מוכנים להסכים, כי מניעיו הם אידיאליסטיים; אלא שאידיאלים אלה, לדעתם, מיושנים, נוקשים ודוקטרינאריים. הם לקור חים מספרי היסטוריה של הסוציאליזם הי-קלאסי, אינם מתאימים למציאות של ישראל הנוכחית.

הוא עצמו אינו נבהל מכך, סבור כי סוציאליזם איננה מילת-נגאי. הוא מדבר בלהט על האדרת כוחו של העובד והגדלת ייצוגו הישיר במסודות הקובעים את גורלו ואת תנאי-עבודתו. הוא אינו מסתיר את שאיפתו להפוך את הוועד הפועל למנהיג העובדים גם כאשר הדבר מחייב מאבק נגד הממשלה. וכל אלה — במסגרת המערך, בו הוא רואה המחסום הגדול בפני השי-תלטות הימין.

את כל אלה הוא רוצה להגשים תוך ש-לוש השנים הבאות. כי בתום כיעד זה, כי אשר הסתיים תקופת-כהונתו הנוכחית, הוא מתכוון לפרוש. זוהי החלטה סופית, שגם היא נובעת מאחד העקרונות המיושנים של הקיבוצניק בן ה-64. עקרון האומר, שבגיל 65 חייב אדם לפרוש, ולפנות מקום לצי-עירים ממנו.

אלא שהשבוע התערור ספק חמור אם אמנם יוכל בן-אהרון להמשיך בכהונתו עד תומה. בצמרת המערך רבו הקולות שתבעו לסלקו — "לפני שהוא ירוס את העסק!" כאשר הועלתה דרישה זו בפני גולדה מאיר, השיבה: "שתי הדחות בדור אחד — זה יותר מדי." היא התכוונה להדחת פינחס לבון מתפקיד מזכיר ההסתדרות בשיא פרי-שת לבון, על פי דרישת דויד בן-גוריון. השאלה, בסוף שבוע זה, היתה: האמנם?

משך שנים היו מנהיגים ערביים מנופפים בפני המערב באיום: "אם לא תתנו לנו את מבוקשנו — ניפנה לרוסים!" הם הגישו את איומם, וברית-המועצות יושבת עתה חזק במרחב. אבל בנה לא תם סדר האימים. עתה מאיימים מנהיגים ערביים אחרים — ודווקא על מוסקבה: "אם לא נקבל את תמיכתכם — ניפנה לסינים."

והסינים מעניקים את התמיכה בכל לב: נשק, סיוע תעמולתי, אימון לוחמים. בראש וראשונה ניתנת עזרה זו לאירגוני הפי-דאין הפלסטיניים. עד כדי כך, שלמחרת הפסקת הקרבות האחרונים בירון הקפיץ יאסר עראפאת להודות בפומבי לגורם אחד בלבד: סין העממית. על הנשק שבוערתו עמדו אנשיו מול הצבא הירדני.

את נסיונו לגייס את ברית-המועצות לצד הפידיאין ערך יאסר עראפאת בחיז פכ-רואר האחרון. הוא הצליח להשיג בסך-הכל הונמה למסוכה מטעם ועד ה"סר ליאריות האפרו-אסיאתית, ובשובו לעמאן הודיע: "בדקנו את האינטרסים המשותפים."

כעבור חודש ערך ביקור שני — הפעם בפקין. ואיוו הבל בן שני הביקורים! ארבעה ימים לפני שהגיע עראפאת לבידה הסינית, זימן סגן שר החוץ צ'י פ'פ'י את כל שגרירי המדינות הערביות כדי להסביר להם את עמדת ארצו להפכה הפלסטינית, תיאר את תוכנית קבלת-הפנים שהוכנה לעראפאת, וביקש מהם להעביר לממשלו תיהם את החלטתה של סין העממית לתמוך במאבק הפלסטיני ללא סיני.

כאשר הגיע עראפאת לנמל-התעופה המ-תין לו סגן ראש המשלה לי הסיין-ניין, ראש המשלה עצמה, צ'ו-אן-לאי, ערך לכבודו קבלת-פנים מפוארת. בתום הכר-קור, הצהיר עראפאת: "מצאתי בסין אהלה ונכונות — לעזרה בלתי-מוגבלת."

הפיחיו הסיני -

תמונה זו, שצולמה בעת ביקורו של ראש ממשלת סין העממית צ'ו-אן-לאי במצרים.

חודשיים אהרי הביקור קיבל עראפאת מכח מצ'ו-אן-לאי, ראש ממשלת סין בירך אותו על "נצחונו המפואר בהדיפת הפולש הישראלי מדרום לבנון... הסתם את כור-חות האימפריאליזם האמריקאי-הישראלי". אלא שבצד ההכרזות הידידותיות, והבטי-חות העזרה שניתנו לעראפאת, פיתחה פקין סימפטה מיוחדת לאגף השמאלני של תנועה הפלסטינית. במיוחד לחזית השיחרור הדמוקרטית העממית של נאיה החאטמה, שהצהיר כי מדריכים סוניים איננו את הקאדרים הראשונים של אירגונו. חחאטמה גם הצהיר על עצמו כ"תלמידה הנאמן של תורת היושבראש מאו".

מוניר הגיבור ומאו היו"ר

ת הקשר הרשמי הראשון בין סין העממית לבין אירגונו לשיחרור פלס-טין קשר אחמד שוקיירי, שהתקבל בפקין